

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تئوری‌های مربوط به عشق مادری :

« غذا در برابر تماس »

ترجمه : امیرمحمد شهبوارانی

تئوری‌های مربوط به عشق مادری: غذا در برابر تماس

بر طبق متون تخصصی، روانشناسان طرفدار و هواخواه^۱ یکی از دو نظریه روانکاوی یا یادگیری اجتماعی هستند که بیان می‌دارند دلیل عشق بچه‌ها به مادرشان ارضای نیازهای نخستین گرسنگی و مکیدن است. به عبارت دیگر، آنها می‌گویند که «دلبستگی نوزاد به مادرش نشأت^۲ گرفته از سایق‌های درونی است که موجب راه‌اندازی فعالیت‌هایی می‌شوند که با تغذیه^۳ از سینه مادر مرتبطاند این اعتقاد فقط یکی از آنهایی بود که این دو گروه نظری مطرح کرده‌اند.» اینها عباراتی بود که بیوه هری هارلو به نقل از وی گفته است (هارلو،^۴ ۱۹۸۶).

هارلو، روانشناسی که یادگیری نوزادان میمون‌ها را مورد تحقیق و بررسی قرار داد، توضیح داده است که چرا مشاهدات وی درباره میمون‌ها در آزمایشگاهش آن اعتقاد را زیر سؤال برده است:

مابیش از ۶۰ تا از آنها را بین ۶ تا ۱۲ ساعت پس از تولد از مادرانشان جدا کردیم و با بطری به آنها شیر دادیم.^۵ میزان مرگ و میر نوزادان به علت کمبودی بود که ما بوجود آورده بودیم یعنی آنها را به مادرانشان سپرده بودیم. بچه‌هایی را که با بطری تغذیه کرده بودیم سنگین‌تر و سالم‌تر از نوزادان دور از مادرانشان بودند... در طول دوره آزمایشاتمان، ما متوجه شدیم که نوزادان رشد یافته در آزمایشگاه دلبستگی‌ای قوی به

کهنه‌های بچه‌ای که ما با آن کف قفس‌ها را می‌پوشاندیم پیدا کرده‌اند (هارلو، ۱۹۸۶).
در واقع، به نظر می‌رسید که نوزادان میمون‌ها به کهنه‌های بچه مانند بطری‌هایشان به گونه‌ای عاطفی دلبسته شده‌اند. این درست عکس دو تئوری غالب^۶ بود. تئوری روانکاو می‌گفت که نوزاد به هر چیزی که نیازهای دهانی‌اش را برطرف کند عشق می‌ورزد (سرپستانک)^۷ نظریه یادگیری پیش‌بینی می‌کرد که نوزاد بر هر چیزی که بوسیله غذا تقویت شود دلبسته شود (بطری). بنابراین هارلو شروع به اجرای یک «تحلیل آزمایشی دقیق» از دلبستگی انسان، بوسیله میمون‌هایش، نمود. استفاده از میمون برای تحقیق درباره فرآیندهای عاطفی انسان برای بعضی از افراد چرخه به نظر می‌رسید، اما نه برای هارلو که یک روانشناس تجربی آموزش دیده و با تجربه بود. او می‌دانست که این غیر اخلاقی است که نوزادان انسان را از مادرانشان جدا کند، ولی او معتقد بود که در فرآیندهای پایه‌ای مربوط به محبت، که شامل پرستاری، تماس، چسبیدن، و حتی کاوش و بررسی دیداری و شنوایی است هیچ گونه تفاوتی دو گونه با هم ندارند).

(هارلو، ۱۹۶۸).

هارلو دو مادر بدل^۸ (مصنوعی) در اندازه واقعی، برای میمون‌های نوزاد ساخت که صورتی با چشمان درشت و مشخص داشتند. یک بدل از سیم لخت تهیه شده بود و دیگری از سیم که با پارچه‌های نرم پوشیده شده بود. وی میمون‌هایش را به دو گروه

تقسیم کرد: یک گروه به صورت دوره‌ای از سینه «مادر» پارچه‌ای با بطری تغذیه می‌شدند؛ و گروه دیگر از بطری تعبیه شده در سینه مادر سیمی تغذیه می‌شدند. فرضیه‌ای که می‌بایست آزمایش می‌شد این بود که بدل‌های پارچه‌ای حتی برای میمون‌هایی که با مادر سیمی تغذیه می‌شدند، ممکن است تقویت کننده باشند. برای جمع‌آمدی داده‌ها، هارلو میزان زمانی را که هر بچه روی یک هر کدام از دو بدل می‌گذرانند اندازه گرفت. اصلاً تعجب برانگیز نبود میمون‌هایی که مادر پارچه‌ای به آنها شیر می‌داد، به او چسبیده مادر سیمی غذا ندهنده را نادیده می‌گرفتند. اما، میمون‌هایی که مادر سیمی به آنها غذا می‌داد بیش از دقایقی که نیاز به خوردن شیر داشتند علاقه‌ای به ماندن در نزد وی نداشتند و فقط موقعی به طرف مادر سیمی می‌رفتند که گرسنگی آنها را مجبور می‌کرد. در مورد مادر سیمی غذا دهنده^۹ نه دل‌بستگی و نه عشق مشاهده نشد، اما مادر پارچه‌ای ظاهراً موفق به جذب محبت نوزادان شده بود (به نمودار مراجعه کنید).

این واکنش چنان قوی بود که هارلو احتمال داد که مادرهای بدل پارچه همانند مادر واقعی می‌توانند در هنگام ترس موجب آرامش و احساس امنیت بچه میمون‌ها شوند. وی آزمایش دیگری ترتیب داد، که در آن یک اسباب‌بازی ناآشنا مکانیکی را داخل قفس میمون با مادر پارچه‌ای قرار داد. بچه میمون به سرعت در آغوش مادر پارچه‌ای آرامش

و راحتی خود را بازیافت، و سعی کرد که با یک دست به او آویزان شده بعد با کمرویی با دست دیگر به اکتشاف شیء جدید پرداخت. مادران سیمی چنین آرامش و اطمینانی را فراهم نیاورند. بچه میمون‌هایی که با چنین شرایطی بدون حضور مادر پارچه‌ای مواجه شدند علایم آشکار ترس را نشان دادند - یخ کردن، جیغ کشیدن، لرزیدن، قایم شدن، ادرار کردن. به نظر می‌رسد که ایفای نقش مادری در اصل غذا دادن نیست، بلکه لمس کردن، آرامش دادن، و بغل کردن و نگه داشتن است که هارلو آن را « تسلی تماس جویانه»^{۱۰} یا « عشق» نامید (هارلو، ۱۹۸۵).

تحقیق هارلو یک نمونه کلاسیک از کاربرد نظریه‌هاست. با وجود اینکه قابل توجه است که تحقیق وی جنبه‌ای از هر دو نظریه یادگیری و روانکاوی را رد کرد، ولی مهمترین نکته آن نیست. به یاد داشته باشید، نظریه‌ها می‌بایست مفید باشند، و نه حتماً درست (اگر آن‌ها در همه جنبه‌های خود درست بودند، آنگاه به قوانین علمی بدل می‌شدند، نه نظریه). در این نمونه، چون هارلو می‌دانست که نظریه‌های یادگیری و روانکاوی درباره دل‌بستگی صحبت کرده‌اند، واکنش میمون‌ها به کهنه‌های بچه توجه وی را جلب کرد. آن موضوع منجر به مشاهده دقیق‌تر، یک فرضیه، مجموعه‌ای هوشمندانه از آزمایشات، و برخی نتایج شگفت‌انگیز شد. برای دهه‌های متمادی، شاید برای قرن‌ها، هیچکس درباره

این ایده که غذا دادن وابستگی می آورد سؤالی نکرده بود - تا زمانی که مشاهدات واقعی با دو نظریه بزرگ ناسازگاری یافتند.

این ناسازگاری و ناهمخوانی دانشمندی هشیار را تحریک کرد تا سوالات جدیدی را مطرح نماید.

نظریه های یادگیری و روانکاوی در نتیجه کارهای هارلو و سایر شواهد بدست آمده اصلاح شدند و گسترش یافتند. اریکسون از پیروان فروید بر رشد روانی - اجتماعی و نه

فقط روانی جنسی تأکید کرد و نظریه یادگیری تقویت کننده های اجتماعی گوناگون

بیشتری را دخیل دانست. توصیه به مراقبین و مددکاران نیز تغییر یافت: نوزادان در حال

گریستن را می بایست گرفت و بغل کرد، حتی اگر آنها گرفته نباشند. نتیجه آن شد که در

بین میلیون ها نوزاده انسان، بچه های بیشتری قنطاق شده و تعداد کمتری گریه کردند -

همه بخاطر این بود که دانشمندی یک پیش بینی تئوریک را با مشاهدات خویش مقایسه

کرده و آزمایشات خلاقانه و استادانه ای را برای امتحان فرضیه خود اجرا نموده است.

واژگان:

1-adhering

2-stem

3-libation

4-harlow

5-sukle

6-prevailing

7-nipple

8-surrogate

9-nourishing

10-contactcomfort

منبع:

Stassen Berger, Kathleen, (2001), The Developing Person Through
Life span: New York, Worth Publishers.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: SinaSoft
Keywords:
Comments:
Creation Date: 4/11/2012 8:43:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 4/11/2012 8:43:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 7
Number of Words: 853 (approx.)
Number of Characters: 4,868 (approx.)